

finansowozalezni

PORADNIK EMERYTALNY

ZAPLANUJ BEZPIECZNĄ
PRZYSZŁOŚĆ FINANSOWĄ

— RAFAŁ JOJKO
— IWONA LINDERT-NYCZ

MAJ 2023

Tytułem wstępu	3
----------------------	---

Rozdziały:

1. Historia emerytur i zastępowalność pokoleń	5
2. Elementy skutecznego przygotowania do emerytury	10
3. Państwowe pomysły emerytalne, czyli jak rozumieć PPK, PPE, IKE, IKZE? ...	19
4. Podstawy programów emerytalnych:	
• PPK - czyli Pracownicze Plany Kapitałowe	24
• PPE - czyli Pracownicze Programy Emerytalne	26
• IKE - Indywidualne Konto Emerytalne	27
• IKZE - indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego	27
5. Kapitał na emeryturę	29
6. Dodatki do rozdziału	40
7. Podsumowanie	41

Tytułem wstępu

Aktywność zawodowa. Wielu ludzi rozpoczyna ją już w wieku nastoletnim, inni dopiero po studiach. Większość z nas trafia w końcu na rynek i rozpoczyna swoją wielką grę sprzedaży własnego czasu, czy to w formie zatrudnienia, czy rozpoczęcia własnej działalności. Lata beztrudnej nauki w szkole odchodzą powoli do strefy wspomnień, kiedy to wyzwaniem było zaliczenie sprawdzianu czy oddanie zadania domowego na czas. Teraz, w dorosłym życiu, liczy się to, by w odpowiednim momencie na koncie znalazła się wypłata, pozwalająca pokryć najważniejsze i niezbędne wydatki, a także dająca przy tym możliwość skorzystania z życia i realizowania własnych celów.

Przeciętna długość aktywności zawodowej Polaków wynosi blisko 35 lat. Ponad 69 tysięcy godzin naszego życia!

I tak godzina po godzinie, dzień po dniu, rok po roku zbliżamy się do momentu, kiedy to państwo z pełnym patosem mówi nam: tak teraz jest ten czas! Brawo! Ukończyłeś wyścig i teraz człowieku możesz (jeśli chcesz) w końcu powiedzieć – jestem emerytem! Już nie musisz codziennie wstawać z myślą o wykonywaniu czynności zawodowych!

W portfelu ląduje legitymacja emeryta, a na koncie bankowym co miesiąc pojawi się... No właśnie.

I tu dochodzimy do momentu, w którym może okazać się, że to, co zaoferuje nam ZUS, będzie tylko marnym ułamkiem odprowadzanych przez nas przez cały okres naszej pracy składek. Że marzenie o odpoczynku, realizacji własnych pasji, podróżach, czasie dla najbliższych to tylko sen, a rzeczywistość twardo powie nam: nie jesteś na to finansowo przygotowany.

Finansowa gotowość na jesień życia to cel niniejszego poradnika. Poradnika, w którym krok po kroku omówimy jak wygląda system emerytalny, w jaki sposób Państwo komunikuje nam, że sami powinniśmy zadbać o własną przyszłość, jak wykorzystać państwowe programy emerytalne, jak samemu zadbać o budowę majątku pod kątem emerytury, a także damy jasne wskazówki jak krok po kroku osiągnąć ten cel.

I najważniejsze: będziemy chcieli dążyć do zmiany Twojego podejścia do emerytury. Emerytury jako momentu, w którym Ty sam, bez odgórnie

narzuconego wieku, zdecydujesz o zakończeniu swojej aktywności zawodowej.

Dedykujemy ten poradnik wszystkim tym, dla których element bezpiecznej finansowej przyszłości jest istotny w życiu, lecz może jeszcze nie do końca wiedzą jak zabrać się za jego realizację.

W obliczeniach zawartych w końcowych rozdziałach stosujemy uproszczone metody, tak, by każdy z czytelników mógł z nich bez problemu skorzystać.

Życzymy Ci przyjemnej i praktycznej lektury. Wyciągnij z treści tu zawartych jak najwięcej dla siebie. Wdróż je we własne życie i zadbaj z nami o swoją finansową przyszłość.

#finansowozalezni

Zdajemy sobie sprawę, że nie każdy jest pasjonatem historii, statystyki i demografii. Spokojnie. Nie będziemy tutaj tworzyć wielkiego elaboratu na ten temat. Istotne jest jednak to, byś zrozumiał, w jaki sposób (podstawowo) został skonstruowany model systemu emerytur i jak obecna sytuacja demograficzna wpływa na konieczność zajęcia się tym tematem.

Jeśli masz już tę wiedzę, to śmiało możesz przeskoczyć do kolejnych rozdziałów, lub zostać tutaj z nami i być może uzupełnić ją o dodatkowe informacje.

Skąd wzięła się emerytura?

Historia emerytur sięga końca XIX wieku, kiedy to kanclerz Prus, Otto von Bismarck, wprowadził świadczenie socjalne dla obywateli powyżej 65 roku życia. Jednym z powodów tego ruchu była chęć zatrzymania części społeczeństwa w kraju, zastanawiającej się nad jego opuszczeniem, poszukującej lepszego świata i wyższych zarobków, głównie w Ameryce. Wprowadzenie emerytur zastąpić miało tradycyjny model przeżywania starości, w którym to dzieci opiekowały się swoimi podeszłymi w wieku rodzicami.

Co warto wskazać, demografia w Prusach była w tym czasie bardzo korzystna: na jednego emeryta przypadało sześciu pracujących. Dodatkowym czynnikiem stabilizującym wydolność systemu było to, że w rzeczywistości wieku emerytalnego dożywali nieliczni, korzystając ze świadczeń przez zdecydowanie krótszy okres niż obecnie.

Pomysł Bismarcka stopniowo rozszerzał się na inne kraje i w końcu dotarł także na ziemie polskie, będące wówczas pod zaborami. Z czasem dał początek znanej nam do dziś instytucji: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych. Emerytura w Polsce została oparta o system solidarnościowy, z elementami systemu kapitałowego, w którym obecne pokolenia pracować miały na przyszłych emerytów, a wysokość świadczeń była ustalana na podstawie zarobków.

Lata 90. w Polsce to okres nie tylko wielkich zmian gospodarczych, ale też “złoty czas” dla chcących przejść na emeryturę lub świadczenia pomostowe. W kraju przybywało coraz to więcej młodych emerytów i rencistów.

W dłuższej perspektywie było jednak jasne, że państwo nie będzie w stanie finansowo udźwignąć prowadzonej w ten sposób polityki socjalnej. Rok 1999 przyniósł więc reformę systemu emerytalnego i powstanie Otwartych Funduszy Emerytalnych. Równocześnie podjęto próby naprawy luki w systemie Bismarcka, ustanawiając system zdefiniowanej składki, polegający na wprowadzeniu zapisu kwoty uzbieranej przez osobę pracującą na swoją emeryturę na indywidualnym koncie. W rzeczywistości jednak środki odkładane na swoją przyszłość emerytalną stanowiły (i nadal stanowią) jedynie cyfrowy zapis, zaś pieniądze przekazywane do ZUS pokrywają m.in. bieżącą obsługę wypłaty emerytur i utrzymanie administracji (budynki, pracownicy itp.).

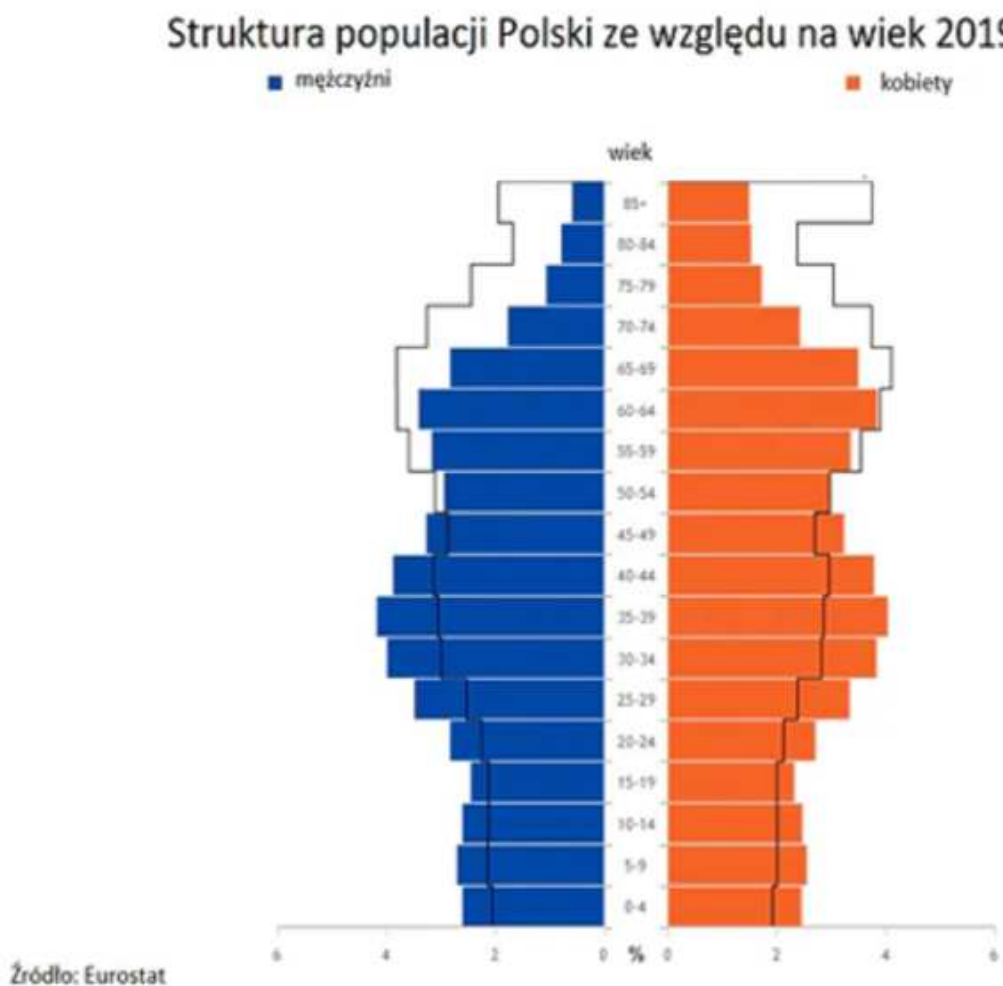
Kolejne lata to zmiany i transformacje w ustawodawstwie dotyczącym emerytur: zwiększenie i następnie obniżenie wieku emerytalnego, powstanie IKZE, IKE, transfer środków z OFE do ZUS i inne. Równocześnie ze zmianami prawnymi z roku na rok zaczęła pogarszać się sytuacja demograficzna, związana ze spadkiem ilości osób pracujących i przypadających na jednego emeryta. Znacznie wydłużył się okres pobierania świadczenia, na który wpływ ma wzrost przeciętnego życia człowieka, a równocześnie znacząco spadła liczba urodzeń w Polsce.

Efektem tego jest sytuacja, w której rząd co roku dopłaca do budżetu ZUS kilkadziesiąt miliardów dodatkowych środków z naszych podatków na utrzymanie obecnych emerytur.

Równocześnie sytuacja demograficzna w Polsce z roku na rok ulega pogorszeniu.

Według GUS liczba osób w wieku emerytalnym mocno wzrosła: z 16,9% do 21,8% w ciągu dekady, zaś osób w wieku produkcyjnym jest coraz mniej 60% w porównaniu z 64,4% w ostatnich 10 latach!

Poniższa grafika obrazuje, jak zmieni się sytuacja demograficzna w Polsce do 2050 roku.

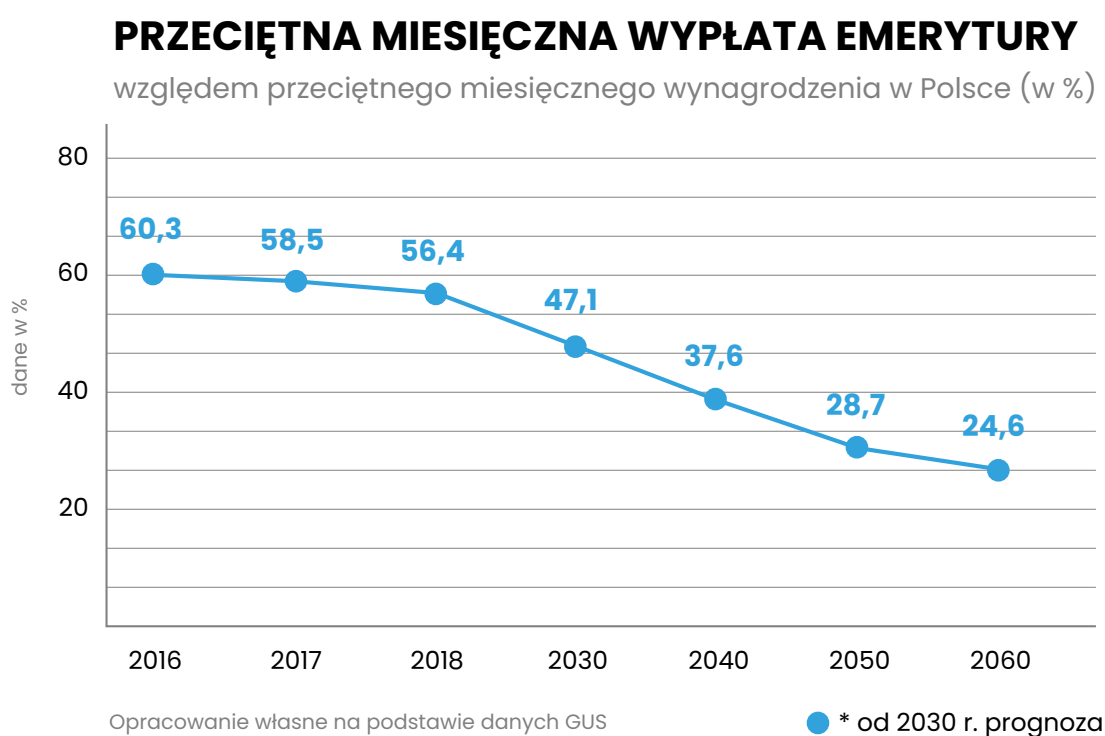

Na wykresie widoczna jest przeważająca większość osób w wieku 60+ (a więc poprodukcyjnym), co oznacza, że więcej Polaków będzie korzystało z emerytur niż na nie pracowało. To bardzo niepokojąca informacja, która utwierdza nas w przekonaniu, że obok tematu zabezpieczenia swojej finansowej przyszłości nie można przejść obojętnie.

Emerytury będą głodowe?

Omawiając funkcjonujący w Polsce system emerytalny, być może spotkałeś się z tajemniczym terminem "stopa zastąpienia". Krótko mówiąc jest to procentowy wskaźnik obrazujący stosunek między średnim wynagrodzeniem, a przeciętną nowo przyznawaną emeryturą.

Jak zmieniała się jej wysokość i jakie są prognozy na przyszłość obrazuje poniższy wykres:

Obecnie stopa zastąpienia wynosi ok 54%. Już teraz można dostrzec, że w wielu gospodarstwach domowych osób starszych wysokość świadczeń stanowi znaczny problem. Oczywiście, są środowiska (np. górników), w których emerytura jest na dość wysokim poziomie, jednak jeśli dokładnie się rozejrzysz, to z pewnością dostrzeżesz wokół siebie wielu ludzi (zarówno kobiety jak i mężczyzn), którzy pomimo podeszłego wieku są zmuszeni wciąż pracować (często na nisko opłacanych stanowiskach).

Z czasem problem z wysokością świadczeń tylko się pogłębia. Prognozy są nieubłagane i jasno pokazują drastyczny spadek wysokości stopy zastąpienia. W 2060 roku (czyli w momencie osiągnięcia wieku emerytalnego przez obecnych 30 latków) emerytura ma stanowić zaledwie 25% ostatniej pensji!

Odpowiedz sam sobie, czy będą to środki wystarczające do tego, by móc spokojnie się utrzymać?

Podsumowując:

Państwo od końca lat 90 tych XX wieku próbuje podtrzymać wiarygodność obecnego systemu emerytalnego proponując szereg reform (takich jak wprowadzenie dodatkowych filarów (w których znalazły się OFE, IKE, IKZE, PPK). W ten sposób daje nam do zrozumienia, że sam ZUS nie jest w stanie wypłacać godnych emerytur, zaś dodatkowe oszczędności zgromadzone w II i III filarze mają zmniejszyć problem. Drugą opcją ratowania systemu jest podniesienie wieku emerytalnego. Taki ruch mógłby krótkofalowo wpłynąć na jego stabilizację, jednak w dłuższej perspektywie także okazuje się niewydolny (ze względu na coraz mniejszą liczbę urodzeń w Polsce i zmieniającą się strukturę demograficzną).

Równocześnie brak zrozumienia problemu ze strony polskiego społeczeństwa powoduje negatywne odczucia związane z podniesieniem wieku emerytalnego. W całym tym zamieszaniu prób ratowania systemu temat emerytur często powraca w debatach polityków, którzy przeciągają pomiędzy sobą linę, kto da więcej/obieca więcej na emeryturze i staje się tym samym przedmiotem walki politycznej.

Dlatego tak ważne jest, abyś zwiększał swoją świadomość finansową i podejmował działania, które przybliżą Cię do realizacji celu bezpiecznej finansowo przyszłości.

W kolejnych rozdziałach dowiesz się, jakie kroki podjąć, by efektywnie działać w tym kierunku.

Myślę, że wiesz już, jak istotne jest, by w odpowiednim momencie zapewnić sobie kapitał, który będzie stanowił twoje zabezpieczenie emerytalne. Być może dopiero rozpoczynasz swoją karierę zawodową lub na rynku pracy jesteś już kilkanaście, kilkadziesiąt lat. Co wobec tego możesz zrobić i jak wykorzystać czas, który chcesz poświęcić na pracę ?

Przedewszystkim warto uświadomić sobie, że jest kilka istotnych elementów, które jeśli odpowiednio o nie zadbasz, pomogą Ci łatwiej i efektywniej zrealizować cel. Należą do nich: prowadzenie budżetu domowego, prowadzenie sald majątkowych, umiejętny podział majątku, dbałość o dochód. Za moment wyjaśnimy Ci jak o te elementy zadbać, jednak zanim zaczniemy, istotne jest, byś zrozumiał ważną kwestię. Jeśli bezpieczna jesień życia jest Twoim CELEM, a nie jedynie pięknym marzeniem – to tak jak każdy inny cel, tak i ten powinien mieć jasno określoną strategię, konkretny plan działania, który konsekwentnie i krok po kroku będzie przez Ciebie realizowany oraz termin realizacji.

Z takim nastawieniem i odpowiednim przygotowaniem zdecydowanie łatwiej będzie Ci osiągnąć to, co dla siebie zaplanowałeś.

Dbałość o dochód

Czasy, kiedy to raz obrana przez nas ścieżka zawodowa jest tą wiodącą nas przez całe życie, powoli odchodzą do lamusa. Szybkie tempo zmian, rozwój sztucznej inteligencji, dynamiczny postęp nowych technologii, a co za tym idzie ewolucja zaspokajania ludzkich potrzeb, mogą wymusić na nas konieczność kilkukrotnego przebranżowienia się w naszym życiu. Oczywiście, niektóre zawody wciąż będą mocno pożądane i potrzebne społeczeństwu, jednak w znacznym stopniu może zmienić się ich charakter i kompetencje niezbędne, by daną pracę móc wykonywać.

Dlatego tak ważne jest, by pozostać otwartym na to, co przyniesie nam świat. Nie zamykać się w raz nabytym doświadczeniu, które w chwili obecnej może i wystarcza, jednak za rok, dwa, dziesięć może okazać się niedostateczne. Rozwijać swoje umiejętności w taki sposób, by pozostać atrakcyjnym na rynku pracy.

Dbałość o dochód to też weryfikacja tego, w jaki sposób i jak dynamicznie rośnie Twoja pensja.

- Czy miejsce, w którym pracujesz daje Ci możliwość zwiększenia zarobków?
- Czy ich wzrost jest współmierny do obecnie szalejącej inflacji?

Jeśli pracujesz dla kogoś warto zastanowić się, jak atrakcyjny jesteś dla pracodawcy. Co wnosisz do zespołu i dlaczego Twojemu szefowi opłaca się Twoja praca. Nie chodzi tutaj o to, byś brał udział w wyścigu szczurów i z premiedytacją wygryzał kolegów z kolejnych awansów/ otrzymania podwyżek. Postaw jednak na swoje bezpieczeństwo, wykazuj się inicjatywą i pomysłowością, które mogą zostać w przyszłości docenione. Z kolei, gdy nie masz perspektyw na to, by móc się dalej rozwinąć i podnieść swoje zarobki, to może warto zastanowić się nad zmianą pracy? Oczywiście, dla wielu z nas taka decyzja nie jest łatwa: w znanym nam otoczeniu mamy swoją strefę komfortu, nie zawsze lubimy zmiany, a często nawet się ich boimy. Jednak warto postawić to na szali ze swoją przyszłością – co jest dla Ciebie ważniejsze i czego chcesz dla siebie za X lat.

Jeśli jesteś osobą samozatrudnioną, lub prowadzisz własny biznes powinieneś przeanalizować to, w jakiej branży działasz i jaki jest potencjał na przyszłość. Czy to, co dostarczasz na rynek za 5,10 lat będzie tak atrakcyjne, jak jest w tym momencie? Jaki masz pomysł i jak jesteś przygotowany na to, by móc się ewentualnie przebranżowić? Dodatkowo zwróć uwagę ilu i jakich posiadasz kontrahentów. Czy jest ich wielu, czy też jesteś skoncentrowany na jednej-dwóch firmach? W drugim przypadku pamiętaj o tym, by często weryfikować, czy firmy z którymi działasz nie posiadają większych problemów, tak byś sam minimalizował ryzyko utraty swojego dochodu w związku z ich wyzwaniami.

Budżet domowy:

Comiesięczna wypłata na Twoim koncie pozwala Ci pokrywać zarówno te niezbędne koszty, jak i daje możliwość korzystania z życiowych przyjemności. Jedno jest pewne.

W momencie kiedy zakończysz swoją aktywność zawodową koszty pozostaną. Większe, mniejsze, ale z pewnością nieuniknione.

Umiejętne prowadzenie budżetu domowego to wskazywanie swoim pieniądзом, gdzie mają iść i co konkretnie mają w Twoim życiu zaspokoić. Czy jest to rachunek za prąd, czy obiad z przyjaciółmi w restauracji ważne jest, by mieć pieczę nad tym, co zostało wypracowane z Twojego czasu lub kapitału, który posiadasz.

Dlatego też oprócz kategoryzacji danych kosztów w Twoim budżecie domowym warto obrać konkretną strategię, jaką część własnych dochodów przeznaczasz dla siebie samego w przyszłości. Czy kwota, którą chcesz zapłacić sobie jest wystarczająca, by budować konkretny kapitał na emeryturę?

Salda majątkowe

Zbierasz, wydajesz, oszczędzasz, kupujesz, odkładasz, trzymasz na lokacie, koncie oszczędnościowym, posiadasz akcje, obligacje, kryptowaluty.. ale czy podsumowujesz? Prowadzenie sald majątkowych to prosty i skuteczny sposób na weryfikację swojego poziomu majątkowego. To odpowiedzialne podejście do kwestii budowania własnego majątku, który zwiększa nasz poziom bezpieczeństwa, tego na tu i teraz, ale także emerytalnego.

Jeśli do tej pory nie prowadziłeś własnych sald i nie podsumowałeś swojego majątku zrób to w tej chwili. Oderwij się na moment od niniejszego poradnika, rozpisz na kartce czym na tu i teraz dysponujesz. Ile masz gotówki, jakie jest saldo twojego konta oszczędnościowego, lokaty, czy i ile posiadasz metali szlachetnych, akcji, walut, jakie są wartości. Ile warty jest Twój majątek: mieszkanie, działka, być może kolekcje, które posiadasz. Zestaw to ze zobowiązaniami: kredytem hipotecznym, sumą zobowiązań konsumpcyjnych (za pralkę, laptop), całością leasingu, kartą kredytową... Zobacz, jak w tym momencie przedstawia się Twój majątek. Określ w jakim stopniu Cię chroni, czy systematycznie rośnie i o jaką wartość? I zastanów się, jak chciałbyś, by wyglądał on za 5, 10, X lat.

Zadanie wykonane? Świetnie!

Jaka płynnie dla Ciebie z niego korzyść? Myślę, że sam łatwo odpowiesz sobie na to pytanie. Jednak biorąc pod uwagę charakter niniejszego opracowania, zaznaczymy to też dla Ciebie w tym miejscu. Powracając cyklicznie (kwartalnie, półrocznie itd.) do podsumowania własnego majątku jasno i precyzyjnie zobaczysz to, w jaki sposób Twój cel o bezpiecznej przyszłości jest realizowany. Czym w momencie emerytury będziesz dysponować, z czego będziesz mógł korzystać, a co być może będzie na Ciebie pracowało i przynosiło Ci dodatkowy dochód.

Podział majątku:

Twój majątek, zgromadzone przez Ciebie aktywa i środki pieniężne podstawowo można podzielić na kilka kategorii: rezerwę finansową (w skład której wchodzi oszczędności na i żelazna rezerwa), majątek bytowy i majątek inwestycyjny.

Być może zastanawiasz się po co Ci takie zestawienie, skoro chwilę wcześniej rozpisałeś stan swojego majątku i wiesz już, co i ile zgromadziłeś.

Przedstawiony wyżej podział majątku jest jednak kluczowy do tego, by nie tylko wiedzieć ile pieniędzy posiadamy, ale by realnie zrozumieć swój majątek i rolę, jaką poszczególne środki w nim pełnią.

Zapewne znasz rangę żelaznej rezerwy, lub inaczej poduszki bezpieczeństwa w swoim życiu: środki na tak zwaną czarną godzinę, ulokowane w łatwo dostępnych miejscach i formach. Świetnie orientujesz się, że jej optymalna wysokość to 6-krotność miesięcznych kosztów. Wiesz, że rezerwa to środki, które mają Cię chronić na tu i teraz. Być może nigdy nie będziesz musiał z nich skorzystać, jednak ich posiadanie jest kluczowe dla Twojego bezpieczeństwa w ujęciu teraźniejszym.

Majątek bytowy, czyli ten, który służy nam w codziennym życiu. Może to być Twoje mieszkanie, dom, samochód którym jeździsz, zgromadzone przez Ciebie sprzęty, gadżety, etc. To ta część Twojego majątku, która raczej wyciąga pieniądze z portfela, niż je dodatkowo generuje. Oczywiście, wartość niektórych elementów majątku bytowego może z czasem wzrosnąć, mamy tu na myśli Twój dom, czy mieszkanie.

Z dużym prawdopodobieństwem będziesz jednak korzystać z niego do momentu odejścia z tego świata, stąd tak jak teraz, tak i w przyszłości będziesz potrzebować funduszy, aby pokrywać koszty związane z jego użytkowaniem.

Składową, która ma zapewnić bezpieczeństwo Twojej przyszłości to część inwestycyjna majątku. Tutaj powinny znaleźć się aktywa, które są odrębne od żelaznej rezerwy i pracują na to, byś w przyszłości dysponował odpowiednim kapitałem, który zabezpieczy twoją emeryturę. Ważne jest, byś dbał o nadbudowywanie tej części z każdym miesiącem, przeznaczając choćby niewielką sumę ze swojego miesięcznego bilansu. Cyklicznie budowanie kapitału przez okres Twojej kariery zawodowej z pewnością da Ci wymierne korzyści.

Ale zaraz... może w tej chwili pomyślałeś (choć skoro czytasz ten poradnik i dotrwałeś aż tutaj, to jest duża szansa, że taka myśl u Ciebie nie powstała), że nie warto się starać i odkładać dla siebie jakiegokolwiek środków. Jeśli zapytamy dlaczego, to może odpowiesz: Bo z czasem pożre je inflacja, lub wydarzy się coś nieprzewidzianego, co spowoduje, że zebrany kapitał będzie miał wartość niewspółmierną do trudu regularnego odkładania.

Oczywiście, zawsze istnieje pewne ryzyko. Ale zauważ, że jest ono obecne także wtedy, gdy nie podejmiesz żadnych działań!

Czy taki scenariusz jest dla Ciebie bezpieczny?

W momencie, gdy żyjesz od pierwszego do pierwszego, konsumując wszystko, co dla siebie wypracowałeś, niezależnie od dochodu, warto być uświadomił sobie, że inflacja też Cię w końcu dogoni i zmusi do obniżenia standardu życia, poszukiwania lepiej płatnej pracy lub drugiego źródła dochodu. Ponadto myśląc w ten sposób pozostawiasz niejako swój los przypadkowi, nie zabezpieczając ryzyka potrzeby większej gotówki na nieprzewidziane koszty czy sytuacje zdrowotne, które mogą spowodować, że nie będziesz mógł dłużej pracować. To tylko kilka przykładów, które pokazują, że medal zawsze ma dwie strony. Przemyśl, która z nich bardziej stanowi o Twoim bezpieczeństwie?

Jeśli strona medalu pozostawiona przypadkowi Cię nie zadowala, wybierzesz dla siebie działanie i podejmiesz się trudu zadbania o swoją finansową przyszłość, warto abyś rozważył skrojoną na miarę Twoich potrzeb i możliwości dywersyfikację, która pozwoli Ci zminimalizować większość pojawiających się w głowie ryzyk.

A jeśli już o dywersyfikacji mowa...

Mieszkając i pracując w Polsce z dużym prawdopodobieństwem walutą, którą na co dzień się posługujesz i którą zarabiasz, jest polski złoty. Jeśli trzymasz pieniądze wyłącznie w złotym, czy to w banku: na koncie oszczędnościowym, lokacie, lub w przysłowiowej skarpecie w domu, to tak naprawdę jesteś inwestorem all in w polską złotówkę.

Zwróć uwagę: z takim podejściem do własnych środków narażasz się na ryzyko związane z przysłowiowym postawieniem wszystkiego na jedną kartę i pełnym zaufaniem do naszej państwowej waluty.

Oczywiście złoty polski nie jest tutaj wyjątkiem. Na każdą walutę (jej kurs względem innych walut) oddziałują te same, różnego rodzaju czynniki. Do najbardziej znanych należą:

- inflacja (lub deflacja) - przekładająca się na rozwój gospodarczy kraju, a dalej wzrost lub spadek tempa wzrostu PKB
- sytuacja geopolityczna i ekonomiczna - zarówno w danym kraju, jak i w pozostałych obszarach świata
- wysokość stóp procentowych ustalana przez bank centralny.

Wszystkie one (jak i wiele innych) wpływają na to, jaką siłę nabywczą będą miały nasze środki za X lat. Inaczej mówiąc: co i ile będziemy mogli za nie kupić w przyszłości.

Naszym celem nie jest to, żeby Cię straszyć, lub stawiać śmiałą tezę, że polski złoty kiedyś na pewno upadnie. Chodzi nam o to, by uświadomić Ci, dlaczego warto, abyś w swoim portfelu rozważył rozproszenie tego ryzyka i rozbudował go o różnego rodzaju aktywa, które będą je minimalizować.

Co wydarzy się w przyszłości? Tego nie wiemy. Nie umiemy wróżyć ze szklanej kuli, ani z fusów, nie polegamy na wiedzy wróżek. Jednak jednego jesteśmy pewni - warto wykonać każdy krok, który zwiększy bezpieczeństwo naszej jesieni życia, a zastosowanie dywersyfikacji swojego majątku bez wątpienia należy do kluczowych aspektów troski o swoje bezpieczeństwo - zarówno tu i teraz, jak i w przyszłości.

W jaki sposób wobec tego warto dywersyfikować swój majątek?

Warto to robić wykorzystując rozwiązania z rynku finansowego, w których zamieniamy polską złotówkę na innego rodzaju aktywa, niezwiązane ściśle z rodzimą walutą, na przykład inwestycja w giełdę opartą o rynki zagraniczne, waluta innego kraju i inne.

Jasnym jest, że każdy z tych aktywów również ma swoje ryzyka. Nigdy

całkowicie nie jesteśmy w stanie ich wykluczyć. Jednak nawet podstawowe zrozumienie mechanizmów rządzących rynkiem i gospodarką danego kraju ukierunkowuje nas na to, by dane ryzyka rozpraszać lub minimalizować, co daje nam w dość prosty sposób właśnie dywersyfikacja.

Nadmiar informacji a działanie.

Możliwe, że po przeczytaniu tego rozdziału w Twojej głowie pojawiła się myśl - sporo tego, od czego zacząć. Podpowiadamy: wdrażanie dobrych nawyków zazwyczaj zajmuje trochę czasu. Tak jak nikt nie gra od razu pięknie na pianinie, potrzebuje do tego prób, ćwiczeń i lekcji, tak i Ty (być może) będziesz potrzebować poświęcić wiele chwil na to, by omówione wyżej elementy skutecznego przygotowania do emerytury z powodzeniem wprowadzić we własne życie. Nie zrażaj się, gdy na początku coś może Ci nie wychodzić, nie ustawaj jednak w drodze do celu, jakim jest piękna i bezpieczna finansowo jesień życia.

W kolejnych rozdziałach znajdziesz dodatkowe, konkretne wskazówki, jak krok po kroku przeanalizować pozostałe kwestie, niezbędne dla bezpiecznej przyszłości finansowej.

Pamiętaj: Twoim najważniejszym aktywem jest czas!

Czas, który poświęcasz na pracę, edukację, rozwój, relacje, inwestycje, przyjemności... Nie sposób go zatrzymać, można jedynie mądrze (lub nie) go wykorzystać. Dlatego tak ważne jest, by w momencie w którym jesteś wciąż aktywny zawodowo dbać o wyżej wymienione elementy (takie jak dbałość o dochód czy budżet domowy). Są to niezbędne podstawy do tego, by kreować dla siebie bezpieczną finansową przyszłość.

Dlaczego o tym piszemy? Wielu z nas zapewne marzy o wolności finansowo-czasowej, w której nasze inwestycje pozwalają żyć z odsetek. Oczywiście - budowa majątku inwestycyjnego jest niezwykle ważnym elementem dbania o własną przyszłość, jednak wciąż liczne grono osób trwoni wiele godzin na analizę tego, gdzie osiągną niewiele większą korzyść (1-2%).

Równocześnie w pewien sposób tracą czas własnej pracy. Czas, w którym często mogą zarobić znacznie więcej niż na danej inwestycji.

Dla większości osób lepszym rozwiązaniem nie jest to, by skupiać się na zarobieniu 1-2% więcej, gdyż potencjalnie dysponują zbyt małym kapitałem, aby przez czas, który na to poświęcili wykręcić dla siebie spektakularne zyski. Lepiej w tym samym czasie zadbać o własny dochód, umiejętności i kompetencje przydatne w pracy.

Zwróć uwagę na to, że znacząca część społeczeństwa posiada swoją największą efektywność zawodową pomiędzy 25 a 45 rokiem życia. Być może w Twoim przypadku będzie to dłuższy okres, jednak pamiętaj, by wykorzystać ten czas mądrze na równoczesne zadbanie o to, co tu i teraz i o to, co kiedyś.

Podsumowując:

Skuteczne przygotowanie do emerytury to długofalowe działanie nastawione na powtarzanie dobrych nawyków i systematyczną budowę kapitału, do których należą:

- dbałość o dochód
- praca z własnym budżetem domowym
- prowadzenie sald majątkowych
- odpowiedni podział majątku
- dywersyfikacja
- mądre wykorzystanie czasu.

To elementy, z którymi możesz zacząć pracować tu i teraz, by cieszyć się ich efektami zarówno w tej bliskiej jak i dalszej przyszłości.

PPK, PPE, IKE i IKZE to państwowe formy oszczędzania na emeryturę należące do tzw. III filaru. Brzmi dumnie i solidnie, jednak czym one właściwie są i jak je zrozumieć? Szczegółowy opis każdej z wymienionych form znajdziesz nieco niżej. Zanim jednak je omówimy, kluczowe jest to, byś spojrzał na nie z punktu psychologicznego i razem z nami zastanowił się nad odpowiedzią na następujące pytania:

01.

Co ludzie o nich myślą?

02.

Co wiedzą?

03.

Co jest komunikowane przez państwo?

Co wiemy?

Zacznijmy od początku: co ludzie wiedzą o dostępnych formach III filaru. Podstawowo można stwierdzić, że większość z nas ma świadomość, że takie programy istnieją i są dobrowolne. To znaczy sami, w przeciwieństwie do obowiązkowych składek ZUS decydujemy o przystąpieniu do danego programu w przypadku IKE i IKZE. Jeśli chodzi o PPK - pracodawca automatycznie nas do niego wpisuje. Stąd, jeśli nie chcemy z niego korzystać, potrzebujemy podpisać decyzję o rezygnacji. O PPK i PPE wiemy, że wiążą się w jakiś sposób z zakładem pracy, zaś IKE i IKZE to dodatkowe formy, na które sami możemy się zdecydować. Zazwyczaj orientujemy się też, że korzystanie z nich ma związek z ulgami podatkowymi lub dodatkowymi benefitami typu dopłata od państwa i pracodawcy.

1) Dla przypomnienia: W Polsce funkcjonują trzy filary emerytalne. I filar jest obowiązkowy, środki w nim gromadzone trafiają do ZUS, w ramach II filaru środki trafiają do OFE, III filar jest dobrowolny: w jego skład wchodzi PPE, PPK, IKE i IKZE.

Co myślimy o tych programach?

Tutaj zdania mogą już być podzielone. Część ludzi być może radykalnie powie, że jest to jeden wielki przekręt państwa i środków tam wpłaconych na emeryturze większość ludzi nie otrzyma. Bo prawo można zmienić, bo z OFE też ktoś nas "oszukał i okradł..." Tę nieufność oczywiście można w pewnym stopniu zrozumieć, nikt nie chce być ponownie obrabowany z własnych pieniędzy. Ważne jest jednak, by mając takie nastawienie mieć świadomość, że elementu własnej emerytury nie można u siebie zaniedbać i poszukać dla siebie takich rozwiązań, które efektywnie pomogą zbudować odpowiedni kapitał.

Mniej radykalne głosy zapewne stwierdzą, że warto z tych programów skorzystać, choćby właśnie dla ulg i dodatków, które to państwo nam proponuje. Rzeczywiście, szereg benefitów jest dość bogaty, jednak ważne, by nabyć odpowiednią świadomość, na jakich warunkach i kiedy one przysługują. Równocześnie poleganie wyłącznie na rozwiązaniach państwowych może postawić Cię w konieczności czekania na emeryturę od państwa.

Co jest komunikowane przez państwo?

Przyznajmy szczerze. W obecnym systemie emerytalnym, szanse na godne emerytury dla kolejnych pokoleń topnieją w oczach. Nikt jednak, czy to będący u szczytu władzy, czy też starający się zająć miejsce w Sejmie nie ośmieli się tego jawnie przyznać. Takie wyznanie w pewien sposób jest niepoprawne politycznie.

Jaki komunikat rysuje się między wierszami?

Naszym zdaniem państwo daje tutaj jasną wskazówkę:

Obywatelu, potrzebujesz sam zadbać o swoją emeryturę, bo my nie zapewnimy Ci jej na odpowiednim poziomie. Zajmij się tym już teraz, a jeśli zapomnisz, to co 4 lata przypomnimy Ci o tym temacie w momencie konieczności złożenia nowej deklaracji o rezygnacji z PPK.

Może obudził się w Tobie właśnie sprzeciw dotyczący takiego spojrzenia na tę kwestię i uznasz, że skoro jednym z zadań państwa jest funkcja socjalna, to z pewnością nie pozwoli Ci ono na to, byś martwił się o fundusze na emeryturze. Wystarczy jednak rozejrzeć się dookoła, porozmawiać z mijanymi emerytami, rodziną, sąsiadami... Czy większość z nich wie o wygodnym życiu? Czy może wielu z nich wciąż z dnia na dzień liczy pieniądze, które pozostały do następnego miesiąca? Warto, byś się nad tym zastanowił, poszerzył swoją perspektywę i podjął własną, świadomą decyzję.

Rynek finansowy - rozwiązania bankowe, ubezpieczenia na życie i dożycie.

Instytucje obecne na rynku finansowym, takie jak banki, ubezpieczalnie i inne podmioty, w pewien sposób również odpowiadają na potrzebę wykreowania kapitału na emeryturę. Dostarczają swoim klientom różnego rodzaju narzędzia, za pomocą których mogą oni kumulować dla siebie oszczędności na przyszłość. Nie będziemy zaprzeczać: z wielu z nich warto świadomie korzystać.

Ten poradnik to nie miejsce, by rozpisywać się, na co zwrócić uwagę i czym charakteryzują się dostępne na rynku, pochodzące z różnego rodzaju instytucji, produkty. Dużo istotniejsze jest to, byś zrozumiał, że tak samo jak założenie dla siebie IKE, IKZE czy PPK, jak i podpisanie umowy z bankiem i regularne wpłacanie składek może nie wystarczyć do tego, by w momencie przejścia na emeryturę dysponować wystarczającym kapitałem.

Dlaczego tak się dzieje?

Zarówno państwowe programy i rozwiązania emerytalne oraz te proponowane przez różnego rodzaju instytucje finansowe nie biorą pod uwagę kilku ważnych kwestii:

- potrzeby opracowania dla siebie konkretnej strategii, która systematycznie realizowana pozwoli dotrzeć do celu,
- braku wiedzy odnośnie danego rozwiązania i rzeczywistego przeanalizowania, czy jest on tym właściwym dla Ciebie.
- Dodatkowo wiele z nich określa i rozumie emeryturę właśnie jako czas, kiedy to państwo "pozwała" Ci zakończyć aktywność zawodową, a jak już kilkakrotnie wspominaliśmy, dla nas ważne jest to, byś sam, odpowiednio przygotowany, mógł zdecydować o momencie zakończenia własnej aktywności zawodowej.

Jak wygląda praktyka korzystania z tych rozwiązań?

Moglibyśmy odpowiedzieć dwoma słowami - to zależy. Zależy od rozwiązania, jego popularności i od samego człowieka, który z nich korzysta. Nie będziemy tutaj przedstawiać danych statystycznych. Nie to jest celem. Jednak by rozwinąć ten temat poniżej przedstawiamy kilka naszych obserwacji.

Z naszej praktyki wiemy, że wiele osób albo nie posiada żadnego rozwiązania, albo korzystając z niego nie do końca rozumie jego funkcjonowanie. Ponadto częstym problemem jest brak zachowania regularności wpłat. Przykładowo - zakładamy IKE czy IKZE, dokonujemy kilku (bądź kilkunastu) zasileń konta po czym przestajemy się nim interesować. Czy takie "oszczędzanie" może przynieść efekt? Odpowiedz sobie sam...

W przypadku PPE i PPK sprawa wygląda nieco inaczej - środki przelewane są automatycznie przy wypłacie, stąd wykluczony zostaje element braku systematyczności. Liczne raporty wskazują jednak, że i tu gromadzenie kapitału na przyszłość nie wychodzi Polakom najlepiej, gdyż spora część osób decyduje się na cykliczną wypłatę tych środków. W takim scenariuszu

warto się zastanowić co dalej dzieje się z wypłaconymi pieniędzmi... Pozytywnym nawykiem jest sytuacja, w której przeznaczone są one na inne inwestycje, mające na celu pomnażanie majątku. Jeśli jednak pieniądze te wydawane są na konsumpcję, to w żaden sposób nie zabezpiecza to budowy kapitału na przyszłość.

Wiele osób ulega też złudnemu przekonaniu, że samo posiadanie danego rozwiązania wystarczy i zabezpieczy środki na emeryturę. Nie analizują oni (nawet w podstawowym zakresie) ile, regularnie oszczędzając, potencjalnie zostanie zgromadzone w danym rozwiązaniu. Być może i Ty wpadłeś w tę pułapkę. Jeśli tak, to chcemy Ci teraz otworzyć głowę i wskazać, na co powinieneś zwrócić uwagę.

Co wobec tego jest Ci potrzebne?

Przede wszystkim ważne jest określenie dla siebie strategii, jasnego planu na to, jak chcesz, by Twoja emerytura wyglądała oraz jakim kapitałem wobec tego powinieneś dysponować. Następnie warto zdobyć przynajmniej podstawową wiedzę odnośnie dostępnych rozwiązań: czym one są, w jaki sposób funkcjonują, rozważyć plusy i minusy, po to, by wybrać dla siebie najkorzystniejsze.

Podsumowując:

Rynek finansowy i państwo dostarcza różnego rodzaju produkty, rozwiązania, z których możesz skorzystać, jednak to po Twojej stronie leży element odpowiedzialności za to, by dobrze Ci służyły i spełniły swoją funkcję.

Jeśli zastanawiałeś się jak działa IKE, IKZE, PPK to właśnie w tym rozdziale znajdziesz podstawowe informacje odnośnie technicznego działania tych programów. Zrozumiesz różnice, korzyści i ryzyka z nimi związane. Mamy nadzieję, że poniższe informacje pozwolą Ci świadomie dokonać wyboru, czy i w jaki sposób z nich korzystać.

Część informacji podajemy w przystępnej tabeli, po to, byś na szybko mógł porównać ich działanie.

PPK - czyli Pracownicze Plany Kapitałowe.

Jest to program długoterminowego oszczędzania, tworzony wspólnie przez pracownika, pracodawcę i państwo. Podejmując pracę zostajesz do niego **automatycznie zapisany przez pracodawcę** (jeśli pracodawca posiada PPK dla pracowników), możesz jednak dobrowolnie z niego zrezygnować. Co cztery lata państwo przypomni Ci o jego istnieniu - zostaniesz ponownie do niego wpisany i staniesz przed wyborem pozostania w programie lub podpisania rezygnacji.

W jaki sposób gromadzone są środki w PPK przedstawia poniższa grafika

Wpłata pracownika

2%

wynagrodzenia brutto

dobrowolnie do **2%**

Wpłata pracodawcy

1,5%

wynagrodzenia brutto

dobrowolnie do **2,5%**

Wpłata państwa

250 zł

na powitanie

240 zł co roku

Co dalej?

Środki trafiają do wybranej przez pracodawcę instytucji, która je gromadzi i inwestuje. Stanowią one twoją prywatną własność, podlegają dziedziczeniu oraz podziałowi w przypadku rozvodu. W dowolnym momencie

przed 60 rokiem życia możesz je przedterminowo wypłacić, jednak wiąże się to z określonymi konsekwencjami.

Warto wiedzieć, że w takim przypadku oszczędności widniejące na rachunku zostaną pomniejszone o:

- 30% środków pochodzących z wpłat pracodawcy
- wszystkie środki pochodzące z dopłat od państwa
- podatek od zysków kapitałowych.

Najkorzystniejsze preferencje podatkowe uzyskasz w momencie dotrzymania oszczędności do 60 roku życia, w scenariuszu w którym otrzymasz jednorazową wypłatę, wynoszącą 25% zgromadzonych środków, a pozostałe 75% w 120 miesięcznych ratach.

WAŻNE

Podatek od zysków kapitałowych zapłacisz wówczas, gdy zmniejszysz liczbę rat lub wypłacisz całość środków.

Środki zgromadzone w PPK możesz w każdej chwili
sprawdzić pod adresem

<https://rachunek.mojeppk.pl/>

Więcej informacji znajdziesz na stronie

www.mojeppk.pl

PPE - czyli Pracownicze Programy Emerytalne

Można powiedzieć, że PPE to starszy brat PPK, funkcjonujący w Polsce od 1999 roku. Zasadniczą różnicą pomiędzy dwoma programami jest to, że jest nieobowiązkowy, zaś do przystąpienia do PPK zobowiązani zostali wszyscy pracodawcy (z niewielkimi wyjątkami). Dalsze różnice dotyczą dokonywanych wpłat i benefitów podatkowych związanych z utrzymywaniem środków na rachunku do emerytury.

W ramach PPE składki na emeryturę odkłada Twój pracodawca, któremu przysługuje dowolność w ustalaniu składki podstawowej, jednak nie większej niż 7% wynagrodzenia. Ponadto sam możesz zasilać swoje konto dodatkowymi wpłatami. W ciągu roku nie mogą one jednak przekroczyć sumy 4,5 krotności przeciętnego prognozowanego wynagrodzenia miesięcznego na dany rok.

Środki trafiają do instytucji, która zajmuje się ich zarządzaniem i inwestowaniem. Preferencje podatkowe (zwolnienie z podatku Belki) otrzymasz w momencie utrzymania ich na koncie do 60 roku życia lub 55 w momencie przejścia na wcześniejszą emeryturę). Zgromadzone środki możesz wypłacić jednorazowo lub w ratach.

Wcześniejszą wypłatę środków z PPE możesz dokonać w momencie zmiany pracodawcy lub gdy dochodzi do jego likwidacji. Zapłacisz wówczas podatek od zysków kapitałowych, a równowartość 30% składek podstawowych (odkładanych przez pracodawcę) trafi na Twoje konto ZUS.

W momencie, gdy nie potrzebujesz skorzystać z tych środków, możesz je przenieść bez konsekwencji podatkowych i dodatkowych opłat na konto PPE u nowego pracodawcy lub Twój rachunek IKE (jest to tzw. wypłata transferowa).

IKE i IKZE - czyli Indywidualne Konto Emerytalne i Indywidualne Konto Zabezpieczenia Emerytalnego.

Są to rozwiązania należące do III (dobrowolnego) filaru emerytalnego. Tutaj, w odróżnieniu od PPE i PPK sam odkładasz swoje środki (możesz to robić regularnie lub nie) w instytucji i w rozwiązania, które wybrałeś. Warto zaznaczyć, że IKE i IKZE to swego rodzaju opakowania na produkty inwestycyjne, których dotrzymanie do określonego czasu (z zachowaniem określonej minimalnej liczby wpłat) wiąże się z pewnymi benefitami podatkowymi.

Czym różnią się te dwa rozwiązania i w jaki sposób działają obrazuje poniższa tabela:

	IKE	IKZE
Roczny limit wpłat (2023 r.)	20 805 zł	8322 zł (samozatrudnieni - 12 483 zł.)
Wypłata z zachowaniem preferencji podatkowych	Po ukończeniu 60 roku życia (lub po ukończeniu 55 lat przy wcześniejszej emeryturze) dodatkowy warunek: wpłaty dokonywane przez min 5 lat lub wpłaty ponad połowy wartości wszystkich wpłat na IKE nie później niż na 5 lat przed dniem złożenia wniosku o dokonanie wypłaty	Po ukończeniu 65 lat oraz dokonaniu wpłat przez min 5 lat
Możliwość częściowej wcześniejszej wpłaty	TAK, jedyna konsekwencja to podatek Belki	NIE ma takiej możliwości
Możliwość całkowitej wcześniejszej wypłaty	TAK, płacimy wtedy podatek Belki	TAK, wypłata z IKZE stanowi dochód w danym roku i płacimy PIT na zasadach ogólnych (12%, 32% lub 19% przy podatku liniowym)
Możliwość odliczenia wpłat od dochodu	NIE	TAK - pomniejszamy dochód za dany rok kalendarzowy, co może obniżyć PIT o 12%, 32% lub 19% wpłaconej na IKZE kwoty
Opodatkowanie wypłat po spełnieniu warunków	BRAK	zryczałtowany podatek dochodowy 10% od całości kapitału.
Opodatkowanie przy dziedziczeniu	Oszczędności w całości dziedziczone. Nie płacimy podatku od spadków i darowizn. Osoby dziedziczące środki z innego IKE mogą je od razu wypłacić i nie płacą z tego tytułu podatku dochodowego	Oszczędności w całości dziedziczone. Nie płacimy podatku od spadków i darowizn. Osoby dziedziczące środki z innego IKZE będą musiały zapłacić zryczałtowany podatek dochodowy w stawce 10%

Niezależnie od tego czy korzystasz z PPK, PPE, IKE czy IKZE powinieneś pamiętać o kilku ważnych kwestiach:

- O ile gromadzenie środków w PPK i PPE dzieje się w pewnym sensie automatycznie, o tyle w przypadku IKE i IKZE sam potrzebujesz zachować konsekwencję wpłat.
- Nie pozostawiaj oszczędzania w tych rozwiązaniach przypadkowi - cyklicznie weryfikuj ile środków zgromadziłeś w danym rozwiązaniu.
- Dzięki temu będziesz widział w jakim tempie się bogacisz.
- Benefity podatkowe uzyskasz tylko w momencie utrzymania środków do określonego terminu, w przypadku wcześniejszych wypłat wiąże się z koniecznością uiszczenia podatku Belki (PPE, PPK, IKE) lub rozliczenia PIT na zasadach ogólnych (IKZE).
- Wcześniejsza wypłata środków z IKZE powoduje, że zwiększają one Twoją podstawę opodatkowania (są to w PIT tzw. przychody z innych źródeł), co może spowodować przekroczenie progu podatkowego i konieczność zapłaty podatku według wyższej stawki.
- Gromadzenie środków wyłącznie w powyższych rozwiązaniach może spowodować konieczność czekania na państwową emeryturę, dlatego ważne jest, byś wykorzystywał wszystkie swoje możliwości i rozważył również budowę kapitału na przyszłość także poza państwowym systemem.

Wyobraź sobie, że planujesz długo oczekiwany, wymarzony urlop. Do przeanalizowania masz wiele różnych kwestii, między innymi: gdzie chcesz pojechać, jakim środkiem transportu dostać się na miejsce, czy samemu organizować wszystko od zera, czy też zdecydować się na biuro podróży. Dodatkowo sprawdzisz całą masę różnego rodzaju miejsc noclegowych, hoteli. Rozważysz, ile (i jakich) pieniędzy będziesz potrzebować i co zabrać ze sobą na wakacje, po to, by w spokoju i bez stresu cieszyć się odpoczynkiem od pracy. Z pewnością na takie przygotowania poświęcisz sporo chwil. W końcu zależy Ci, by wszystko było w tym czasie tak, jak sobie wymarzyłeś.

Skoro tyle energii poświęcasz na planowanie wakacji, które stanowią tylko ułamek Twojego życia, to równocześnie warto w odpowiedni sposób zaplanować te najdłuższe wakacje, czyli właśnie emeryturę.

Nie wiemy co przyniesie przyszłość, jaką będziemy mieć inflację, jaką siłę zachowa polska waluta. Niemniej jednak budując swój majątek w oparciu o wskazany w poradniku podział majątku, jak i odpowiednio go dywersyfikując, będziesz dużo dalej, niż gdybyś nie podjął żadnych działań. Dlatego planuj, realizuj, podsumowuj swoje działania, dbając o swój czas, bezpieczeństwo i pieniądze.

Poniżej prezentujemy, jak podstawowo obliczyć jakim majątkiem powinienes dysponować w momencie zakończenia/ograniczenia aktywności zawodowej. Przedstawiamy kwoty i parametry jakie powinienes uwzględnić w swojej kalkulacji.

Oczywiście, mamy świadomość tego, że precyzyjne określenie stanu swojego majątku jest niezwykle trudne, dlatego też proponowane przez nas obliczenia zakładają duże uproszczenie tej kwestii. Niemniej jednak warto je wykonać, by uzmysłowić sobie, że w budowie majątku kluczowe znaczenie ma czas i to, jak go wykorzystasz.

Podstawowo masz dwie drogi działania:

Droga 1

Wykreujesz majątek, który będziesz z biegiem czasu konsumował. Jest to droga prostsza, jednak wymagająca systematycznych działań i konsekwencji.

Droga 2

Wykreujesz dla siebie majątek, który odpowiednio inwestowany będzie przynosił Ci określoną stopę zwrotu, a odsetki pozwolą Ci żyć zachowując Twój standard życia. To opcja trudniejsza, w której będzie potrzebował zbudować o wiele większy majątek.

Przygotowaliśmy dla Ciebie obliczenia i tabele, które pokażą Ci jak efektywnie oszczędzać oraz jakim kapitałem powinieneś dysponować, by miesięcznie, przez określoną ilość lat móc korzystać z konkretnej kwoty.

No dobrze, ale od czego właściwie zacząć? - Biała kartka

Pierwszym elementem, który powinieneś wziąć pod uwagę jest to, jaki na dzień dzisiejszy jest Twój standard życia i dochody oraz czy taki sam standard życia chciałbyś mieć też w momencie zakończenia/ograniczenia aktywności zawodowej.

Weź białą kartkę i krok po kroku, razem z nami, rozpisz poniższe informacje i wykonaj kilka obliczeń:

Krok 1

Wskaż aktualny poziom swojego dochodu i zastanów się czy jest to kwota, która aktualnie utrzymuje Twój standard życia. Jeżeli dzisiaj zarabiasz np. 7.000 zł, a twój standard życia (wydatki) kosztuje 5.000 (czyli 2.000 zł miesięcznie oszczędzasz, to kwota, którą powinieneś przyjąć to 5.000 zł). Jeżeli zarabiasz np. 8.000 i w wydatkach masz ratę kredytu, która potencjalnie w trakcie emerytury nie będzie już twoim kosztem, również to uwzględnij i odejmij sumę raty od dochodu).

Krok 2

Określ za ile lat zakończysz/ograniczysz aktywność zawodową (20, 30 lat itp.)

Krok 3

Policz w kalkulatorze inflacji (wskazówki jak się nim posługiwać znajdziesz na końcu rozdziału) jaką wartość będzie miała wskazana przez Ciebie kwota w punkcie 1 w wybranym przez Ciebie horyzoncie czasowym oraz jaka kwota będzie jej równowartością za X lat. Do obliczeń uwzględnij dane GUS dotyczące średniej inflacji. Tabelę znajdziesz na końcu rozdziału.

Krok 4

Zastanów się teraz, przez jaki okres czasu będziesz potrzebował dysponować miesięcznie taką kwotą. Jeżeli nie wiesz jak wyznaczyć długość lat życia możesz odnieść się do średniej długości życia dla kobiet i mężczyzn w Polsce i dodać do tego 5 lat-10 lat).

Krok 5

Założony okres czasu (nie musi być na ten moment precyzyjny) pomnóż razy 12 (liczba miesięcy w roku) i razy miesięczną kwotę wskazaną w punkcie 3. Informacja dodatkowa: kwotę z punktu trzeciego możesz pomniejszyć o wysokość prognozowanej emerytury od momentu jej uzyskiwania (porównaj czas zakończenia aktywności zawodowej z wykresem ze stopą zastąpienia - wykres w rozdziale 1. lub sprawdź swoją prognozę na oficjalnej stronie ZUS. Pamiętaj jednak, że większy kapitał daje większe możliwości, dlatego też uwzględnij dla siebie subiektywnie najlepszą opcję).

Brawo!

Wynik który uzyskałeś, to kwota, którą powinieneś dla siebie zgromadzić na moment decyzji o zakończeniu aktywności zawodowej (W obliczeniach nie bierzemy pod uwagę inflacji, która nieustannie będzie działać na skumulowane środki w czasie korzystania z kapitału na emeryturze) Mimo to, nie jest to mała suma, prawda?

Nie chcemy Cię tym zniechęcać, niemniej jednak powyższe obliczenia powinny Cię uświadomić, jak ważne jest, byś dbał o swoje oszczędności, budżet, pensję i inne elementy skutecznego przygotowania do emerytury już teraz.

Jeśli osiągniesz powyższy cel w 75, 50 czy nawet 30% to będziesz lepiej przygotowany na swoją finansową przyszłość niż większość ludzi w Polsce!

Podsumujmy:

To co wykonałeś do tej pory to ustalenie kapitału, jakim powinieneś dysponować w momencie zakończenia aktywności zawodowej.

Przejdźmy dalej: Jak taką wartość uzyskać?

No cóż... zawsze możesz liczyć na łut szczęścia: wygraną na loterii czy pokaźny spadek, pozostawiając swoją przyszłość przypadkowi... Jednak skoro tutaj dotarłeś, to mamy świadomość, że ważne dla Ciebie będzie powalczyć o swoją finansową przyszłość. Dlatego nie pozostawiaj swojego losu w rękach innych osób i uśmiechowi fortuny. Wykorzystaj swoje możliwości, wiedzę i intelekt, by samemu się przygotować - w tym celu wróć do obliczeń, by sprawdzić swoje możliwości:

Krok 6

Powyższą kwotę podziel przez liczbę aktywności zawodowej i przez 12 miesięcy. Kwota ta wskazuje jaką wartość nominalną miesięcznie powinieneś oszczędzać, by zgromadzić powyższy kapitał (zakładając 0% stopy zwrotu z kapitału - oszczędzanie "do skarpety"). Oczywiście, warto, żeby Twoje środki także pracowały i zarabiały dla Ciebie, dlatego pomyśl o ich inwestowaniu. W horyzoncie czasu +15 lat bardzo bezpiecznie jest przyjąć stopę zwrotu na poziomie 3% w skali roku, optymalnie możesz przyjąć 6%.

Krok 7

Podjmij decyzję o oszczędzaniu na własną przyszłość. Zdecyduj, jaką kwotę miesięcznie chciałbyś i jesteś w stanie oszczędzać od dziś, co miesiąc. Oblicz jaki jest to procent Twojego dochodu:

$$\text{Kwota oszczędzona} * \frac{100\%}{\text{Dochód}}$$

Czy jest to mniej, czy więcej niż 20%?

Dlaczego taka wartość?

20% to według idealnych miar finansowych efektywny poziom regularnego oszczędzania dochodu z przeznaczeniem na przyszłość.

Istnieje wysokie prawdopodobieństwo, że w chwili obecnej nie osiągasz takiego poziomu, niemniej jednak poprzez pracę z budżetem domowym, kontrolę własnego standardu życia oraz dbałość o dochód jesteś w stanie do niego dotrzeć. Powinien on stanowić Twój cel.

Krok 8

Sprawdź co długofalowo przyniosą Twoje działania. Ustal w kalkulatorze (możesz użyć poniższego: (<https://minikalkulator.pl/procent-skladany>) ile może przynieść Ci systematyczne oszczędzanie przy zakładanych stopach zwrotu 0%, 3% i 6% (przy kapitalizacji rocznej).

Oczywiście narzędzie to nie odwzorowuje dokładnej sumy jaką zgromadzisz. Pojawia się w nim wiele niedokładności (m.in. ze względu na nieuwzględnienie w nim podatku Belki i inne), niemniej jednak warto z niego skorzystać, by oszacować tempo wzrostu kapitału przy danych stopach zwrotu. Pamiętaj, że nie istnieje kalkulator, który dla każdego rodzaju inwestycji odda właściwie odwzorowany wynik, więc Twoje obliczenia mają charakter szacunkowy.

Jeśli w punkcie 8 Twój procent z dochodu wyniósł mniej niż 20%, ustal jaka to kwota z Twojej pensji i wykonaj te same obliczenia dla tej wartości. Zobaczysz w ten sposób, dlaczego warto dążyć do tego poziomu i o ile więcej byłbyś w stanie zgromadzić dla siebie środków.

Krok 9

Porównaj te kwoty z kapitałem, który określiłeś w punkcie 5. Zobaczysz dzięki temu ile jesteś w stanie zgromadzić kapitału na dziś, jak ta kwota różni się od zakładanych 20% dochodu i kapitału, który zapewniłby Ci utrzymanie standardu życia na takim poziomie, jaki określiłeś na początku obliczeń.

Jeżeli nie wiesz jak zabrać się za efektywne gromadzenie środków, skontaktuj się z planerem finansowym, który pomoże Ci zadbać o ten element w Twoim życiu.

Ufff.. to koniec obliczeń dla pierwszej drogi. Jeśli miałeś z nimi trudność zapoznaj się z poniższym przykładem naszego bohatera Jana Pieniążka.

Przykład

Jan Pieniążek jest pracownikiem jednej z krakowskich korporacji. Temat niskich emerytur w przyszłości był mu znany, jednak wciąż brakowało mu motywacji, by odpowiednio zabezpieczyć u siebie ten element. Pewnego, ważnego dnia, dokonał jednak przełomu i podjął decyzję, by nie pozostawiać swojej przyszłości finansowej w rękach przewrotnej fortuny.

Jan Pieniążek wziął więc w ręce

Poradnik emerytalny #finansowozaleznych,

przygotował kartkę i długopis i dokonał następujących obliczeń:

- 1 Mój poziom dochodów na dziś wynosi 7.000 zł netto, z czego miesięcznie oszczędzam 1.000, a rata kredytu hipotecznego w miesięcznych wydatkach pochłania kwotę 2.500 zł. Wobec tego standard życia na dziś "kosztuje mnie" 3.500 zł.
- 2 W chwili obecnej mam 45 lat, planuję pracować do 65 roku życia, stąd liczba lat pozostałych do emerytury to 20 lat.
- 3 Z moich obliczeń w kalkulatorze inflacji wynika, że za kwotę 3500 zł za 20 lat będę mógł kupić znacznie mniej dóbr, równowartość około 1.900 zł na dzisiaj. Żeby móc żyć na podobnym poziomie będę potrzebował miesięcznej kwoty około 6.500 zł.
- 4 Zakładam, że będę żyć około 80 lat. Stąd na emeryturze spędzę około 15 lat.
- 5 W związku z czym kapitał, który powinienem dla siebie zgromadzić, by miesięcznie móc korzystać z 6.500 zł, (nie biorąc pod uwagę dodatku w formie prognozowanej dla mnie emerytury) powinien wynosić 1.170.000 zł.

6

Żeby móc zebrać taki kapitał, przy 0% zwrotu i odkładaniu do skarpety potrzebowalbym miesięcznie odkładać 6.500 zł. O zgrozo! To obecnie niewiele mniej niż wynosi moja wypłata!

7

Aktualnie miesięcznie odkładam 1.000 zł, stanowi to około 14% mojego miesięcznego dochodu.

Odkładając taką kwotę do skarpety przez 20 lat uzyskam 240.000 zł.

Jeśli moje środki będą zyskiwać 3% w skali roku uzbieram około 327.000 zł.

Jeśli uzyskam 6% uzbieram 455.000 zł.

8

Gdyby jednak udało mi się odkładać 20% swojej miesięcznej pensji czyli 1400 zł, wówczas byłbym w stanie uzyskać wyższe wyniki. Zapiszę je!

- 0% - 336.000
- 3% - 458.724
- 6% - 637.904

9

Kapitał, który powinienem zgromadzić, by utrzymać standard życia określiłem na poziomie 1.170.000. Uzyskując 6% rocznie z miesięcznie odkładanej kwoty uzyskam 455.000, to mniej niż połowa! Jeśli jednak zwiększę swój poziom oszczędzania do 20% to uzyskałbym ponad połowę środków, z moimi obecnymi oszczędnościami to już całkiem spora suma, jednak ciągle mniejsza od docelowej!

Jan Pieniążek mógł się tym faktem zmartwić. Pamiętał, że kwota, którą oszczędza dzisiaj, za 10, 20 lat będzie miała mniejszą siłę nabywczą niż obecnie. Dlatego uświadomił sobie, jak ważne jest, by zadbać o swój dochód i z roku na rok podnosić kwotę zaoszczędzonych pieniędzy. Dodatkowo miał świadomość, że jego wynagrodzenie będzie też podnoszone z powodu inflacji. Postanowił, że podejmie działania,

by móc 20% swojego dochodu zostawiać dla Jana Pieniążka z przyszłości i cyklicznie monitorować odkładaną kwotę w momencie wzrostu wynagrodzenia.

Wskazówka

Żeby utrzymać wartość realną odkładanych środków zwiększaj kwotę o procent inflacji, w przypadku gdyby wystąpiła deflacja utrzymuj kwotę lub zwiększ ją o 2-3%. Przyspieszysz tym samym tempo oszczędzania na kolejne lata.

W czasie budowy kapitału dywersyfikuj swoje środki, edukuj się lub skorzystaj z usługi planowania finansowego, abyś wiedział, jak chronić swój majątek, który w kolejnych latach będzie miał być konsumowany.

Być może zdecydujesz się podjąć trudniejszą drogę i będziesz chciał zbudować taki poziom majątku, który pozwoli Ci korzystać z miesięcznych odsetek, bez uszczerbku dla niego.

Jaką wartością wobec tego powinienes dysponować?

Poniżej przedstawiamy jak podstawowo wyznaczyć wysokość kapitału dla kwoty, którą chciałbyś miesięcznie dysponować.

Gotowy? To zaczynamy.

Krok 1

Zastanów się, jaką kwotą miesięcznie chcesz rozporządzać kończąc/ograniczając aktywność zawodową. By to ustalić, możesz odnieść się do swojego obecnego standardu życia. Wykorzystaj informacje zawarte w pkt. 1 w drodze nr 1.

Krok 2

Określ za ile lat zakończysz/ograniczysz aktywność zawodową (20, 30 lat itp.).

Weź pod uwagę inflację która będzie działała w okresie Twojego kumulowania kapitału. Kwota, która na dziś utrzymuje Twój standard życia

za X lat może być dla Ciebie niewystarczająca, dlatego potrzebujesz oszacować jej równowartość po uwzględnieniu spadku wartości pieniądza w czasie.

Krok 3

Oblicz w kalkulatorze, jaką wartość będą miały środki z punktu 1 w momencie zakończenia/ograniczenia aktywności zawodowej i jaka kwota będzie ich równowartością za ilość lat wskazaną w punkcie 2.

Kalkulator inflacji

<https://www.podatki.gov.pl/kalkulatory-podatkowe/kalkulator-inflacji/>

Informacje jak posługiwać się kalkulatorem znajdziesz na końcu rozdziału.

Przykład

Jeśli wybrałeś kwotę 5.000 zł to oznacza, że za 10 lat wartość tych środków będzie na poziomie około 3535 (przyjmując średnią inflację na poziomie 3,2%) By móc nabyć taką samą ilość dóbr, jaką dzisiaj nabywasz za 5.000 zł, będziesz potrzebował około 7100 zł.

Krok 4**Policz na podstawie wzoru jaki kapitał potrzebujesz:**

a) zakładając, że rocznie twój kapitał przyniesie ci 5% zwrotu

$$x * 12 * (100/81) * 20$$

x - kwota, którą chcesz dysponować

b) jeśli przyjmiesz inną stopę zwrotu posłuż się wzorem:

$$x * 12 * (100/81) * 100\%/y$$

x - kwota, którą chcesz dysponować

y - procentowy zwrot kapitału

Wartość, którą obliczyłeś to kwota jaką potrzebujesz zgromadzić, by móc korzystać z odsetek ze swojego kapitału.

Jeśli wykonałeś już wszystkie obliczenia, to masz świadomość tego, że wybierając dla siebie którąkolwiek z dróg będziesz potrzebował dysponować całkiem sporym kapitałem. Być może pełna suma pozostanie poza twoim zasięgiem. Nie zrażaj się jednak. Nawet z mniejszą kwotą, ale ZBUDOWANA będziesz czuć się o wiele bezpieczniej. Dlatego tak ważne jest, byś nie ulegał pułapce bierności i podjął działania budowy swojego majątku już dzisiaj.

Twoim najważniejszym aktywem jest czas - od Ciebie zależy, jak go wykorzystasz: czy kierując się w stronę zwiększania swojego bezpieczeństwa finansowego, czy też marnując go wyłącznie na konsumpcję i przyjemności.

Nie pozostawiaj swojej przyszłości przypadkowi. Zacznij działać już dzisiaj, nie odkładając tematu swojej emerytury na jutro. Pamiętaj - możesz zrobić to sam, lub skorzystać z pomocy planera finansowego.

Powodzenia!

Poniższe dodatki wykorzystaj do obliczeń w kalkulatorze inflacji.

Średnia inflacja obliczona na podstawie danych GUS za ostatnie 10, 20 i 22 lata.

	GUS	Średnia inflacja
10 LAT	31,9	3,2
20 LAT	58,3	2,9
22 LATA	73,9	3,4

Działanie kalkulatora:

Kalkulator inflacji

<https://www.podatki.gov.pl/kalkulatory-podatkowe/kalkulator-inflacji/>

Chcesz obliczyć rzeczywistą wartość dóbr z uwzględnieniem inflacji? Skorzystaj z kalkulatora inflacji

Kalkulator służy do obliczenia rzeczywistej wartości dóbr z uwzględnieniem stawki inflacji w danym roku. Kalkulator umożliwia też obliczenie prognozowanej inflacji na podstawie wpisanej przez użytkownika wartości inflacji. Wartość dóbr to wartość zadeklarowanej kwoty z uwzględnieniem wartości inflacji we wskazanym okresie. Wartość dóbr zmienia się w czasie w zależności od stopnia inflacji.

Jak skorzystać z kalkulatora

- 1. wpisz kwotę, dla której chcesz dokonać obliczeń,
- 2. wskaż rodzaj stopy inflacji,
- 3. wskaż okresy, dla których chcesz dokonać obliczeń,
- 4. dla prognozy inflacji wpisz dodatkowo wartość inflacji.

Kalkulator dokonuje obliczeń dla inflacji od 1995 roku.

Podczas obliczeń możesz skorzystać z porównania wartości dóbr dla różnych okresów.

Pamiętaj: W polu „Wartość inflacji” wartość 100 odpowiada inflacji na poziomie 0% np.: wpisana wartość 3,80 odpowiada deflacji na poziomie 96,2%, zaś wartość 153,2 odpowiada inflacji na poziomie 53,2%.

Oblicz

Kwota*

500,00

PLN

Stopa*

Roczna

Rok od*

2023

do*

2033

Wartość inflacji*

103,20

Wyczyść

Oblicz

Wynik

☐ dodaj do porównania

Stopa

Roczna

Okres

2023 - 2033

Wartość inflacji

103,20

Wartość dóbr

353,58 PLN

Wykres inflacji

[Rozwiń](#)

Chcesz zachować obliczenie?

Wyślij na e-mail

Zapisz PDF

Koniec czy początek?

Uff. Dobrnęliśmy do końca. Końca poradnika, który mamy nadzieję będzie początkiem Twojego działania w trosce o własną, bezpieczną finansowo przyszłość. Tylko od Ciebie zależy, czy wiedza zawarta w naszym opracowaniu zostanie przekuta na dalsze, TWOJE, działania. Właśnie teraz, w tej chwili, masz kontrolę nad swoją przyszłością finansową. Nie odkładaj tego na później, gdyż czas działa na twoją korzyść. I... zacznij działać już dziś!

Pamiętaj, że skumulowany majątek jest kluczem do osiągnięcia stabilności finansowej na emeryturze. Im wcześniej zaczniesz go budować, tym większe korzyści osiągniesz. Nawet zaczynając od niewielkich kwot, będziesz dalej, niż gdybyś nie rozpoczął w ogóle. Każda złotówka się liczy!

Nie zapominaj o swoim finansowym bezpieczeństwie. Tym dziś, jak i w przyszłości. Działając teraz masz możliwość stworzenia swojej poduszki bezpieczeństwa na przyszłość. Unikniesz zbędnego stresu i zmartwień, gdy podejmiesz decyzję o zakończeniu lub ograniczeniu aktywności zawodowej.

Czas - to twoje najważniejsze aktywo, najcenniejszy zasób. Rozpoczynając działania odpowiednio wcześniej wykorzystujesz go w pełni. Im szybciej zaczniesz, tym więcej lat będziesz mieć na budowę majątku i realizację swoich marzeń na emeryturze.

Nie czekaj na lepszy moment, bo być może nigdy taki nie nadejdzie, nie masz na niego gwarancji. TERAZ przejmij kontrolę nad swoją finansową przyszłością, bo to właśnie TY będziesz czerpać korzyści z podjętej dziś decyzji o działaniu.

Nie ma statku, który płynie z punktu A do punktu B bez korekty kursu. Pamiętaj o tym budując swoją przyszłość finansową. Korekty kursu się zdarzą. Ważne, żebyś miał jasno określony cel. Dlatego weź ster życia w swoje ręce i pokieruj nim do portu bezpiecznej finansowo przyszłości.

#finansowozalezni